

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет (інститут) географічний
Кафедра економічної та соціальної географії

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

Ландшафтознавство

(назва освітнього компонента)

підготовки

першого (бакалаврського)

(назва освітнього рівня)

спеціальності

С6 Географія та регіональні студії

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми Соціально-економічний розвиток територій

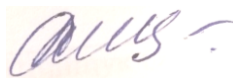
(назва освітньо-професійної програми)

Силабус освітнього компонента «Ландшафтознавство» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань С Соціальні науки, журналістика та інформація, спеціальності С6 Географія та регіональні студії, за освітньою програмою Соціально-економічний розвиток територій.

Розробник: к. геогр. н., доцент кафедри економічної та соціальної географії Потапова А. Г.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Лариса Маковецька

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри економічної та соціальної географії
протокол № 1 від 27 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри:

Тарас ПОГРЕБСЬКИЙ

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна (очна) форма здобуття освіти	галузь знань С Соціальні науки, журналістика та інформація, спеціальність С6 Географія та регіональні студії, освітня програма Соціально-економічний розвиток територій, перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Нормативний
Кількість годин/кредитів <u>6/180</u>		Рік навчання 1
		Семестр <u>2-ий</u>
		Лекції 40 год.
		Практичні (семінарські) 42 год. Лабораторні - немає год. Індивідуальні - немає год.
		Самостійна робота <u>88</u> год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Консультації <u>10</u> год.
	Форма контролю: екзамен	
Мова навчання		українська

II. Інформація про викладача

ППП Потапова Алла Геннадіївна

Науковий ступінь кандидат географічних наук

Вчене звання доцент кафедри економічної та соціальної географії

Посада доцент кафедри економічної та соціальної географії

Контактна інформація +380503783394; potapova.alla@vnu.edu.ua

Дні занять <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>.

III. Опис освітнього компонента

Анотація курсу

Освітній компонент спрямований на формування у здобувачів вищої освіти системних знань про закономірності формування, структуру та функціонування природних і антропогенних ландшафтів, їх класифікацію, просторову організацію та прикладне значення для суспільства.

У межах курсу розглядаються теоретичні основи ландшафтознавства, історія його розвитку, геосистемний підхід, морфологічна структура ландшафтів, роль природних і антропогенних чинників у їхньому формуванні та динаміці. Особлива увага приділяється питанням типології й класифікації ландшафтів, методам ландшафтного картографування, характеристиці ландшафтних комплексів України та світу.

Пререквізити

- основи фізичної географії – знання про географічну оболонку та взаємодію її компонентів;
- біорізноманіття та охорона біоресурсів – характеристика ґрунтово-рослинного покриву як складової ландшафтних комплексів;
- картографія з основами геодезії – базові навички роботи з картами й просторовими даними.

Постреквізити

- навчальна комплексна природнича практика – практичне застосування ландшафтознавства у дослідженнях соціально-економічного розвитку територій;
- країнознавство та географія України – застосування ландшафтознавчих знань у характеристиці природних комплексів регіонів світу та України;
- географія ґрунтів та земельних ресурсів – характеристика ґрунтово-рослинного покриву як складової ландшафтних комплексів;
- геомоніторинг – оцінка стану та динаміки ландшафтів у контексті антропогенного навантаження;
- основи раціонального природокористування та екологічної безпеки – використання ландшафтних досліджень для планування сталого розвитку територій.
- основи суспільної географії;
- геоурбаністика та міське господарство;
- державний кадастр природних ресурсів;
- територіальне планування та стратегування.

Мета і завдання освітнього компонента

Мета курсу сформулювати наукові уявлення про природні й антропогенні ландшафтні системи різного таксономічного рівня, процеси і явища, які в них відбуваються.

Основними завданнями освітнього компонента є: ознайомити здобувачів освіти із теорією та методологією науки ландшафтознавство, хорологічними та хронологічними закономірностями ландшафтної сфери Землі, природними комплексами Землі різних ієрархічних рівнів.

Компетентності. Програмні результати навчання. Soft skills

До кінця навчання здобувачі освіти набудуть такі **загальні компетентності**: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК 1); знання та розуміння предметної області та професійної діяльності (ЗК 3); навички використання освітніх та науково-пошукових технологій (ЗК 6); здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел (ЗК 7); здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для відпочинку та ведення здорового способу життя (ЗК 15); **фахові компетентності**: здатність до використання теоретичної, методологічної бази, парадигм сучасної географії, послідовності досліджень природно- і суспільно-територіальних систем (ФК 1); здатність застосовувати кількісні методи при дослідженні сфер ландшафтної оболонки (ФК 4); здатність аналізувати склад і будову геосфер (у відповідності до соціально-економічного розвитку конкретної території та геопросторового планування) на різних просторовочасових масштабах; вивчати й аналізувати суспільнотериторіальні системи різних таксономічних рівнів (ФК 5); самостійно вичленовувати, синтезувати й досліджувати природні матеріали та аналітико-статистичні дані (відповідно спеціалізації) у польових і лабораторних умовах, описувати, діагностувати, документувати і презентувати результати; аналізувати особливості регіонального (місцевого) соціально-економічного розвитку (ФК 8); здатність працювати в колективах виконавців, у тому числі в міждисциплінарних проєктах, які стосуватимуться місцевого соціально-економічного розвитку (ФК 10); здатність аналізувати, моделювати процеси соціально-економічного розвитку територій та виявляти проблеми в організації геопростору та знаходження рішень щодо їх усунення (ФК 16).

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі освіти повинні: знати, вміти аналізувати й використовувати у практичній діяльності базові поняття географії й територіального розвитку, а також світоглядних наук (ПРН1); пояснювати особливості формування, функціонування та управління природно- і суспільно-територіальних систем на

різних рівнях їх територіальної організації (ПРН 3); визначати особливості, процеси, історію, компоненти ландшафтно-оболонки (ПРН 8); застосовувати прикладні методи географічних досліджень природних і суспільних процесів соціально-економічного розвитку територій (ПРН 9); знати та вміти аналізувати у просторово-часових вимірах компонентну й функціональну структури природних та соціально-економічних систем, їх збалансований розвиток(у контексті спеціалізації) (ПРН 10).

Під час вивчення ОК здобувач освіти набуває наступних soft skills:

Аналітичне та абстрактне мислення

■ здатність аналізувати природні та соціально-економічні процеси, синтезувати інформацію з різних джерел (ЗК 1).

Предметна обізнаність

– розуміння основ ландшафтознавства, географії та соціально-економічного розвитку територій; знання базових концепцій і термінів предметної області (ЗК 3).

Використання освітніх і науково-пошукових технологій

– навички роботи з картографічними матеріалами, ГІС, супутниковими даними та науковою літературою (ЗК 6).

Інформаційна грамотність

– здатність ефективно шукати, опрацьовувати та аналізувати інформацію з різних джерел: наукових публікацій, електронних баз даних, картографічних матеріалів (ЗК 7).

Культурні та моральні цінності; здоровий спосіб життя

– усвідомлення історії розвитку науки та культури; збереження і примноження наукових і культурних цінностей; використання різних форм рухової активності для відпочинку та ведення здорового способу життя (ЗК 15).

Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ. робота	Конс.	Самост. робота	Форма контролю*	Бали
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи ландшафтознавства							
Тема 1. Предмет, завдання та методи ландшафтознавства.	11	2	2		7	ДС, ДБ, Т, Р	2
Тема 2. Історія розвитку ландшафтознавства та його місце в системі географічних наук.	12	2	2	1	7	ДС, ДБ, Т, Р	2
Тема 3. Геосистемний підхід у сучасному ландшафтознавстві.	12	2	2	1	7	ДС, ДБ, Т, Р	2
Тема 4. Морфологічна структура ландшафтів (фація, урочище, місцевість, регіон).	16	4	4	1	7	ДС, ДБ, Т, Р	8
Тема 5. Природні фактори формування ландшафтів (геологічний, кліматичний, гідрологічний, біотичний).	21	6	6	1	8	ДС, ДБ, Т, Р	12
Тема 6. Антропогенні фактори трансформації ландшафтів	17	4	4	1	8	ДС, ДБ, Т, Р	8

Модульна контрольна робота № 1						МКР	15
Разом за змістовим модулем 1	89	20	20	5	44		49
Змістовий модуль 2. Прикладне ландшафтознавство та регіональні дослідження							
Тема 7. Типологія та класифікація ландшафтів.	16	4	4	1	7	ДС, ДБ, Т, Р	4
Тема 8. Методика ландшафтного картографування.	16	4	4	1	7	ДС, ДБ, Т, Р	4
Тема 9. Регіональні ландшафтні комплекси України.	16	4	4	1	7	ДС, ДБ, Т, Р	4
Тема 10. Ландшафти світу: типологія та регіональні особливості	16	4	4	1	7	ДС, ДБ, Т, Р	4
Тема 11. Ландшафтне планування та його роль у соціально-економічному розвитку території	15	2	4	1	8	ДС, ДБ, Т, Р	4
Тема 12. Прикладне значення ландшафтознавства: екологічна оцінка, рекреація, природокористування	12	2	2		8	ДС, ДБ, Т, Р	2
Модульна контрольна робота № 2						МКР	15
Разом за змістовим модулем 2	91	20	22	5	44		37
Самостійна робота							28
Усього годин/балів	180	40	42	10	88		100

Форми контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Варіанти самостійної роботи (28 балів)

- Написання тез (теоретична частина, 14–16 балів)
 - коротко викласти основні положення однієї з тем курсу (3–5 сторінок).
 - можна ілюструвати схемами, картами або діаграмами.
- Практичний аналіз ландшафтів (14 балів)
 - скласти схему ландшафтної структури конкретного регіону (на основі топографічних карт, супутникових знімків або ГІС).
 - визначити морфологічні одиниці, типи ландшафтів та їхні особливості.
- Міні-дослідження (14–16 балів)
 - порівняти два ландшафтні комплекси (наприклад, степ і лісостеп) за природними факторами і антропогенним впливом.
 - надати короткий висновок щодо соціально-економічного значення цих ландшафтів.
- Проектне завдання (14–16 балів)

- розробити міні-проект ландшафтного планування для обраної території (наприклад, рекреаційної або природоохоронної зони).

- подати проект у вигляді схеми/карти з пояснювальною запискою.

5. Інформаційний продукт / творчий варіант (14–16 балів)

- створення навчальної карти «Ландшафти України» з описом основних типів та комплексів.

- або підготувати інфографіку/постер на тему «Ландшафт і соціально-економічний розвиток територій».

6. Есе-аналітика (14–16 балів)

- написати есе на тему «Ландшафт як ресурс соціально-економічного розвитку територій» або «Антропогенний вплив на ландшафти та шляхи їх збереження».

- використати приклади конкретних регіонів та ілюстрації.

Оцінювання самостійної роботи:

50 % балів – теоретична частина (тези).

50 % балів – додаткове завдання (аналітична частина, аналіз ландшафтних карт, міні-проект або інфографіка).

Завдання самостійної роботи здобувачів освіти вважаються виконаними, якщо вони: здані у визначені терміни; повністю виконані (розкривають тему завдання); не мають логічних і розрахункових помилок.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти. Пропущені заняття можна відпрацьовувати у визначений час згідно графіка. За умови індивідуального навчального графіка студент має можливість отримати позитивну оцінку завдяки виконанню планових завдань та контрольного опитування. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Максимальна кількість балів за поточний контроль з ОК становить 70 балів в тому числі 28 балів за виконання самостійної роботи. Протягом поточної роботи здобувач освіти має набрати не менше 35 балів (як допуск до складання іспиту). Для отримання допуску здобувач освіти має відпрацювати практичні роботи до дати іспиту під час основної сесії. У випадку, якщо здобувач освіти отримав менше, ніж 35 балів, він не може бути допущеним до екзамену і повинен бути відрахований за академічну неуспішність. Під час складання екзамену здобувач може отримати від 0 до 30 балів. Під час вивчення ОК «Ландшафтознавство» передбачено виконання двох модульних контрольних робіт максимальна оцінка кожної з них становить 15 балів.

Якщо сума підсумкового балу поточного контролю та підсумкового модульного контролю становить не менше як 75 балів, то, за згодою здобувача освіти, набрані бали можуть бути зараховані як підсумкова оцінка з ОК. В такому випадку іспит складається якщо здобувач освіти бажає підвищити набрану кількість балів із цього ОК. Тоді бали, набрані здобувачем за результатами модульних контрольних анулюються.

Політика щодо академічної доброчесності. Виконані завдання здобувачів мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Складання модулів відбувається лише раз, відповідно до встановленого терміну, оскільки є можливість отримати бали на іспиті. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), він має право на консультаціях, а також з використанням ресурсів електронного курсу на

платформі Moodle, відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здійснюється відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» (https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/2024_Viznannya_rezultativ_VNU_im._L.U._red.pdf).

Сертифікати участі у майстер-класах (семінарах, курсах тощо) на тематику, яка відповідає темам курсу, є достатньою підставою для зарахування відповідних тем.

V. Підсумковий контроль

Екзамен проходить згідно затвердженого розкладу, шляхом проходження тестів у комп'ютерних класах Університету в інформаційній системі Moodle.

Орієнтований перелік питань до екзамену

1. Об'єкт мета і завдання ландшафтознавства.
2. Відомі ландшафтознавці, їх вклад у науку. Ландшафтознавчі школи
3. Ландшафтна сфера Землі, її структура.
4. Історія дослідження ландшафтно́ї сфери Землі
5. Концептуальна модель міського ландшафту.
6. Висотна диференціація міських ландшафтів.
7. Історія дослідження ландшафтних систем морів і океанів.
8. Антропогенне ландшафтознавство: історія питань і сучасний стан проблем.
9. Природні фактори диференціації геосистем.
10. Класифікація геосистем відповідно до оцінки умов міграції хімічних елементів.
11. Геоекотон, класифікація, приклади.
12. Поняття ландшафт, його вертикальна структура. Чим відрізняються ієрархічні ряди природних компонентів за М. Солнцевим і Д. Армандом.
13. Урочища рівнинного ландшафту їх класифікація.
14. Основоположники вчення про ПТК.
15. Перший період становлення ландшафтознавства.
16. Другий період становлення ландшафтознавства.
17. Третій період становлення ландшафтознавства.
18. Розвиток ландшафтознавства у зарубіжних країнах.
19. Перспективні напрями та підходи у сучасному ландшафтознавстві.
20. Природні та інтегральні геосистеми, їх характерні риси.
21. Основні властивості ПТК.
22. Типологічна класифікація ландшафтів.
23. Сакральний ландшафт, класифікація.
24. Основні критерії виділення відділу, системи, підсистеми ландшафтів (приклади).
25. Основні критерії виділення групи, типу, підтипу ландшафтів (приклади).
26. Основні критерії виділення роду, підроду, виду, підвиду ландшафтів (приклади).
27. Морфологічна структура рівнинних ландшафтів.
28. Сучасна схема фізико-географічного районування України.
29. Історія формування сучасної схеми фізико-географічного районування України
30. Співвідношення регіональних і типологічних одиниць ландшафтного поділу території
31. Прикладні ландшафтознавчі дослідження.
32. Поняття ландшафт, ПТК, геосистема, екосистема.
33. Місце ландшафтознавства в системі географічних наук.
34. Роль і місце ландшафтознавства в системі підготовки вчителя географії.
35. Структура ландшафтознавства.

36. Зміни ландшафтів спричинені антропогенними чинниками. Зворотні і незворотні зміни.
37. Властивості ландшафтів.
38. Фація рівнинного ландшафту. Приклади фацій, що займають частину мікроформи, всю мікроформу, частину елементу мезоформ рельєфу.
39. Підурочище, просте урочище, складне урочище рівнинного ландшафту, приклади.
40. Поліструктурність міських ландшафтів.
41. Функціонування ландшафтів. Головні процеси функціонування ландшафтів.
42. Динаміка ландшафтів. Інваріант.
43. Статистична та динамічна складові ПТК.
44. Парагенетичні ландшафти.
45. Ландшафтні зв'язки, їх види.
46. Загальні закономірності еволюційних змін геосистем (за Гродзинським М. Д.)
47. Водні ландшафти, їх класифікація. Клас річкових ландшафтів. Клас озерних ландшафтів.
48. Водні ландшафти, їх класифікація. Клас мілководних ландшафтів. Клас водноповерхневих ландшафтів. Клас донних ландшафтів.
49. Горизонтальна та вертикальна морфологічна структура водних ландшафтів.
50. Три трактування терміну ландшафт.
51. Методи фізико-географічного районування.
52. Ландшафтно-антропогенні системи, категорії, приклади.
53. Ландшафтно-техногенні системи, категорії, приклади.
54. Особливості фізичного зв'язку компонентів ПТК. Радіаційні і теплові умови. Водний баланс.
55. Ярусність гірських ландшафтів.
56. Морфологічна будова гірського ландшафту.
57. Класифікація антропогенних ландшафтів.
58. Селитебність ландшафтів Волинської області.
59. Розвиток і саморозвиток ландшафтів.
60. Стійкість ландшафтів.
61. Структура ландшафтів Волинської області.
62. Тип мішано-лісові. Рід алювіально-зандрові ландшафти.
63. Тип мішано-лісові. Рід озерно-зандрові ландшафти.
64. Тип мішано-лісові. Рід моренно-зандрові ландшафти.
65. Тип мішано-лісові. Рід моренні ландшафти.
66. Тип мішано-лісові. Рід денудаційні ландшафти.
67. Тип мішано-лісові. Рід лесові ландшафти.
68. Тип мішано-лісові. Рід надзаплавні терасові ландшафти.
69. Тип мішано-лісові. Рід заплавні ландшафти.
70. Тип мішано-лісові. Рід болотні ландшафти.
71. Тип лісостепові. Рід лесові ландшафти.
72. Тип широколистяно-лісові. Рід товтрові ландшафти.
73. Тип широколистяно-лісові. Рід денудаційних ландшафтів.
74. Тип лісостепові. Рід надзаплавних терасових ландшафтів.
75. Тип лісостепові. Рід заплавних ландшафтів.
76. Тип степові ландшафти. Рід лесових ландшафтів.
77. Тип степові ландшафти. Рід денудаційних ландшафтів.
78. Тип степові ландшафти. Рід ландшафтів подів.
79. Тип степові ландшафти. Рід терасово-дельтових ландшафтів.
80. Тип степові ландшафти. Рід лиманно-морських ландшафтів.
81. Тип степові ландшафти. Рід ландшафти кіс і пересипів.
82. Ландшафтна структура фізико-географічної країни Українські Карпати
83. Ландшафтна структура фізико-географічної країни Кримські гори
84. Підклас передгірні карпатські ландшафти.
85. Підклас низькогірні карпатські ландшафти.

86. Підклас середньогірні карпатські ландшафти.
87. Підклас гірських ландшафтів – міжгірських улоговин Українських Карпат.
88. Підклас кримські передгірські ландшафти.
89. Підклас низькогірні і середньогірні ландшафти Криму.
90. Підклас гірських південнобережних ландшафтів Криму.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
0–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література

1. Матковська С. І., Світельський М. М., Ішук О. В., Стріха В. А., Шульга І. В. Ландшафтознавство: навчальний посібник. Херсон : ОЛДІ-плюс. 2021. 349 с.
2. Міщенко О. В. Ландшафтознавство: практикум. Луцьк : Вежа-Друк. 2020. 62 с.
3. Міщенко О. В. Ландшафтознавство: курс лекцій. Луцьк : Вежа-друк, 2020. 100 с.
4. Міщенко О. В. Сакральний ландшафт : теорія, методологія, практика: монографія. Луцьк: Вежа-Друк, 2024. 360 с.
5. П'яткова А. В., Роскос Н. О. Ландшафтознавство: прикладні аспекти : навчально-методичний посібник. Одеса : ОНУ імені І. І. Мечникова, 2020. 122 с.
6. Петлін В. М. Катастрофи в територіальних системах. Луцьк : Вежа-Друк, 2025. 440 с.
7. Яворський Б. І., Карабінюк М. М. Ландшафтознавство. Практичний курс: навчально-методичний посібник. Львів – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2023. 104 с.

Додаткова література

1. Гродзинський М. Д. Пізнання ландшафту: місце і простір: монографія. У 2-х т. Київ: Вид.-поліграф. центр “Київський Університет”. 2005. Т. 1. 431 с.
2. Гродзинський М. Д. Пізнання ландшафту: місце і простір: монографія. У 2-х т. Київ: Вид.-поліграф. центр “Київський Університет”. 2005. Т. 2. 503 с.
3. Міщенко О. В., Алейник О. О. Стале використання та оптимізація природно-ресурсного потенціалу ландшафтів Рівненського району, Рівненської області. *Людина та довкілля. Питання неоекології*. 2025. № 43. С. 6-20. <https://doi.org/10.26565/1992-4224-2025-43-01>
4. Alla Potapova, Taras Pohrebskyi, Gennadii Golub, Svitlana Hlushko. Analysis of the ecological condition of soil cover of Volyn Region (Analiza stanu ekologicznego pokrywy glebowej w ob-wodzie wołyńskim). *Acta Geographica Silesiana*. № 16/1 (45). Sosnowiec : Instytut Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląski, 2022. С. 13–17.
5. Alla Potapova, Gennadii Golub, Taras Pohrebskyi, Svitlana Hlushko. Territorial features of agro-resource potential of Volyn Region (Cechy terytorialne potencjału zasobów rolnych obwodu wołyńskiego). *Acta Geographica Silesiana*, 16/2 (46). Sosnowiec : INoZ UŚ, 2022. S. 51–55. ISSN 1897–5100.

6. Alla Potapova, Taras Pohrebskyi, Gennadii Golub. The structure and territorial features of agro-resource potential of Volyn Region (Struktura i cechy przestrzenne potencjału zasobów rolnych obwodu wołyńskiego). *Acta Geographica Silesiana*, 16/3 (47). Sosnowiec : INoZ UŚ, 2022. S. 33–38. ISSN 1897–5100.

7. Alla Potapova, Taras Pohrebskyi, Gennadii Golub, Sergiy Golub. The transformation of natural agricultural landscapes of the Volyn Region (Zmiany naturalnych krajobrazów rolniczych obwodu wołyńskiego). *Acta Geographica Silesiana*, 17/1 (49). Sosnowiec : INoZ UŚ, 2023. S. 25–30. ISSN 1897–5100.

8. Alla Potapova, Taras Pohrebskyi, Gennadii Golub, Sofiia Maksymiuk. The development of anthropogenic landscape science in Ukraine (Rozwój krajobrazoznawstwa antropogenicznego na Ukrainie). *Acta Geographica Silesiana*, 17/3 (51). Sosnowiec : INoZ UŚ, 2023. S. 21–25. ISSN 1897–5100.

9. Potapova A. G. Main directions of modern geomorphological research by geographers of the western region in the 19th–20th centuries. *ScientificWorldJournal*. Issue № 31. Part 2. Svishtov, Bulgaria, 2025. S. 129–144. DOI: 10.30888/2663-5712.2025-31-02-029. <https://www.sworldjournal.com/index.php/swj/article/view/swj31-02-029>.